

В.І. ЯРОВА, к.е.н., доц. НТУ «ХПІ», Харків
Л.В. ГАВЕЛЯ, магістр, НТУ «ХПІ», Харків

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Дана робота присвячена вивченню основних напрямків та рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

This work is sanctified to the study of basic directions and recommendations in relation to the increase of efficiency of activity of subject of menage.

Ключові слова: Ефективність діяльності, матеріальна база, продуктивність праці, ресурсозбереження, інтенсивний шлях розвитку, технології.

Вступ: Сучасний економічний процес в Україні зумовлює необхідність комплексного дослідження і розв'язання проблеми підвищення ефективності діяльності підприємств за специфічних умов розвитку ринкових відносин.

Кожен суб'єкт підприємницької діяльності прагне підвищити економічну ефективність, в тому числі безпосередньо прибуток, тобто отримати максимальний ефект при найнижчих витратах. Цим і обумовлена актуальність даної теми.

Постановка задачі: Метою дослідження виступає пошук шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства. При цьому основні завдання наступні:

- визначення ефективності діяльності підприємства;
- пошук напрямів підвищення ефективності його діяльності;
- розробка рекомендацій для підвищення економічної ефективності.

Методологія: Проблеми удосконалення ефективності діяльності присвячені праці багатьох вчених, серед яких можна виділити вітчизняних: Н.Шишкіної, О.В.Мороза, Є.Іщенко, А.М.Турила, О.Ф.Савченка, А.К.Птушенка, Прохорова В., Буряковського В., Гонфіркель В., Большакова А., Рудика М., та багато інших.

Та світових: Прайор М., Рейнолдс Дж., Ростер Л., Пірсон Р., Фолер Дж. та інші сучасні вчені.

Однак, головною проблемою даного питання є те, що до цього часу відсутня чітка визначеність в самому трактуванні поняття ефективності. Різні вчені по-різному визначають цю категорію і тому виникають розбіжності.

Результати дослідження: Ефективність діяльності — це комплексне відбиття кінцевих результатів використання засобів виробництва й робочої сили за певний проміжок часу.

Зазначимо, що підвищення ефективності діяльності полягає в тому, щоб на кожну одиницю ресурсів (витрат) – трудових, матеріальних і фінансових – досягти максимально можливого збільшення обсягу виробництва і прибутку.

Варто відмітити, що проблема визначення ефективності діяльності підприємства та пошуку шляхів її удосконалення є досить складною. Оскільки розробити легку і просту схему отримання бажаного результату у будь-яких ситуаціях врахувавши всі чинники та не зазнавши при цьому жодних втрат практично неможливо. Тому актуально розглянути основні шляхи удосконалення ефективності. Серед яких виділяють внутрішні (забезпечення ефективної системи набору, мотивації, навчання кадрів; вдосконалення форм та методів праці тощо) та зовнішні (покращення державної економічного та соціальної політики; забезпечення достатнього розвитку виробничо-господарської інфраструктури і т.д.).

Розглянемо найбільш перспективні шляхи удосконалення ефективності.

1. Ресурсний — відображає першочергову необхідність аналізу ефективності використання наявної матеріальної бази виробництва та живої праці. При цьому слід враховувати рівень завантаження обладнання в часі, структуру собівартості продукції, що виготовляється, з точки зору співвідношення в ній часток амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Зазначені показники слід розглядати в динаміці, а також по можливості порівнювати з показниками найближчих конкурентів.

2. Організаційний - здійснюється пошук можливостей підвищення ефективності тих процесів, що відбуваються на підприємстві. При цьому увага насамперед звертається на ефективність управління.

3. Технологічний – впровадження нових технологій в процес виробництва. При цьому досягається підвищення якості продукції, зростання продуктивності праці, ресурсозбереження, поліпшення використання наявної матеріальної бази виробництва. До таких заходів відносяться енергозберігаючі проекти, програми зниження матеріаломісткості і трудомісткості та ін. Безсумнівним достоїнством цього напрямку є переборення перешкод, породжених обмеженістю природних ресурсів і можливість досягнення дуже високих темпів економічного зростання.

Доцільно буде виділити наступні рекомендації щодо підвищення економічної ефективності роботи господарюючих суб'єктів:

–орієнтація підприємства на інтенсивний шлях розвитку і досягнення більш високого рівня ефективності в динаміці;

–вивчення резервів подальшого вдосконалення господарської діяльності підприємства на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, вдосконалення технологій та покращення організації виробництва;

–створення дієвого механізму підвищення ефективності господарювання.

Висновки: На основі викладеного зазначимо, що досягнення зростання ефективності діяльності суб'єкта господарювання можливе лише за поєднання всіх вище вказаних напрямів. При цьому підприємство може і повинно постійно контролювати процес використання внутрішніх чинників шляхом розробки і послідовного здійснення власної програми підвищення ефективності виробництва, а також враховувати вплив на неї зовнішніх чинників — економічної та соціальної політики держави, діяльності національних інституційних організацій, розвитку інфраструктури і структурних змін у суспільстві.

Список літератури: 1 *Голубева Т.С., Колос І.В.* Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства // *Актуальні проблеми економіки.* - 2006. - №5(59). 2 *Канцуров О.О., Білоусова О.С.* Удосконалення методології оцінки ефективності управління підприємствами державного сектору економіки// *Фінанси України.* - 2006. - №9.). 3 *Марюта О.М.* Адаптивне управління прибутком підприємства / *О.М.Марюта, О.К.Єлисеєва* // *Фінанси України: Науково-теорет. та інформ.-практ. журн. М-ва фін. України.* К.: Міністерство фінансів України (Україна). 2004. № 3. С.83-89. 4 *Економіка підприємства: Підручник / За ред. С. Ф. Покропивного.* — К.: КНЕУ, 2000. — 528 с. 5 *Савіцкая Г.В.* Аналіз господарській діяльності підприємства: 2-е вид.: перероб. і доп. — Мн.: ИП “Екоперспектива”, 1997. — 372 с. 6 *Турило А.М., Турило А.А.* Дальнейшее исследование сущности экономической эффективности и классификация ее видов // *Актуальні проблеми економіки.* - 2004. - №3.

Подано до редакції 11.02.2011